Nr 5. 11 Października.

Rok 1828. Sobota.

GONIEC KRAKOWSKI,

DZIENNIK POLITYCZNY, HISTORYCZNY i LITERACKI.

Dziennik ten wychodzi 3 razy w tydzień, to jest co Wtorek, Czwartek i Sobotę o godzinie 5 wieczór, w Krakowie w drukarni wydawców braci *Gieszkowskich.* Prenumerata kwartalna kosztuje Zp. 6 gr. 15. w mieyscu, poiedynczy numer gr. 6. w królestwie polskim z pocztą Zp. 10.

V. BULETYN NOWOŚCI POLITYCZNYCH.

ROSSYA. Oto są dalsze szczegóły o wzięciu twierdzy Akhalzik w Azyi mnieyszey. Hrabia Paszkiewicz zbiwszy armiją turecką, która przyszła na pomoc twierdzy Akhalzik, -- po obleżeniu tego miasta, w 3 dni otworzył wyłam, i d. 28 szturm przypuścił. 4000 żołnierzy z paszaliku erzerumskiego i 10,000 mieszkańców, walczyli z uporczywém mężtwem. --- Do szturmu który trwał 13 godzin, poszły półki: szyrwański, granadyerów georgiyskich i karabinijerów erywańskich, w ogóle 5000 ludzi; w 5 godzin, półk szyrwański stanął na wyłamie;-- walka wznawiała się na każdey ulicy, przy każdym meczecie, w każdym domu. --- Nakoniec męstwo Rossyan przemogło, -- miasto opanowane,-- a nazajutrz 29 cytadella nieczekając szturmu, poddała się. Dla wstrzymania rozlewu krwi i pożaru, hr. Paszkiewicz dozwolił dwóm baszom z 1500 ludźmi, wyjść z warowni z bronią i bagażami. Z walecznym półkownikiem Borodin, dowodzcą półku szyrwańskiego, legło 9 officerów, a 32 jest ranionych. ---

Szumla. Pozycye rossyjskie pod Szumlą niezmieniły się wcale, wedle urzędowych doniesień od 18 do 21 września. Dnia 18 przybyły od tey twierdzy przez wąwoz Bałkanu oddział 3000 turków, uderzył na oddziały rossyjskie przymuszone szukać furażów aż blisko Jenibazar. -- Jazda nieprzyjacielska, odparta ze stratą przez woysko zasłaniające pociągi niedaleko od wspomnionego mieysca, rzuciła się w przyległą dolinę gdzie furażujący byli tylko pod zasłoną jedney kompanii pieszey. Dowodzący nią kapitan Szyrmacew i porucznik Nekrasów, na wezwanie przez turków do poddania się, odpowiedzieli żywym ogniem, i bez straty ani jednego człowieka, odpierali wszystkie natarcia 3000 nieprzyjacioł dopóty, aż dwie inne kompanie przybiegłszy swoim na pomoc, zmusiły turków do odwrotu.

Warna. Wiadomości urzędowe do dnia 23 września dochodzące, donoszą z tego mieysca, że roboty oblężnicze czynią wciąż nowe postępy; --

zrobiono zniyście do rowu za pomocą 2 koszokopów; baterya z 8 dział 24 funtowych przeznaczona do zrobienia wyłomu w kurtynie między 1 i 2 bastyonem północnym Warny od morza, rozwaliła okład tey części fortyfikacyi, przeciw którey była wymierzona. --

SYLISTRYA. *Od 21 do 28 Sierpnia.* Gdy goniec który wiozł doniesienia o korzyściach odniesionych przez jenerała Roth został przecięty, niemożna było wcześniey udzielić wiadomości o zaszłych tam wypadkach. --- Wnocy z dnia 20 na 21 wzniesiono pod środkiem linii baterya jednorogów 20 funtowych, i w tymże dniu odparto mocną wycieczkę; dnia 23 i 24 pod działami twierdzy zabrano znaczne stada koni i wołów piechocie i jezdzie nieprzyjacielskiey; --- z dnia 25 na 26 o północy, połkownik Szamutów zdobył na lewym skrzydle wzgórza, gdzie Turcy porobili zasieki i leżyska, do których wielką wagę przywięzywali. Szańce nieprzyjacielskie napadnięte z przodu przez batalion piechoty, z tyłu przez 2 szwadrony hułanów, w pięciu minutach wzięte zostały; --- i zaraz w nich obwarowało się woysko. Ze wschodem słońca, oddział turecki usiłował je odebrać, ale odparty był ze stratą; --- w krótce druga nieprzyjacielska kolumna nastąpiła, i doszła już do stoku wzgórzów zajętych przez Rossyan, lecz rozbita została przez dwa szwadrony hułanów petersburgskich i charkowskich, mających na czele swych połkowników *Szamutowa* i *Aurepa*, obu ranionych w tey walce; -- nakoniec turcy z ostatniem wysileniem we 3000 ludzi wspierani 5 działami połowemi i ogniem z twierdzy, doszli aż do wierzchu wzgórza, lecz tu wystawieni na ogień bateryi artylleryi, którą jenerał Roth tak ustawił, że niemal stryc howała prawe ich skrzydło, -- napadnięci z przodu przez piechotę, z boku przez hułanów, z tyłu przez 4 kompanie piechoty, tak dalece zbici i rozproszeni zostali, że Rossyanie ścigali ich aż na stoku warowni, którey bramy musiano zamknąć przed uciekającemi, z obawy aby zwycięzcy wraz z niemi niedostali się wśród murów twierdzy. Nieprzyjaciel zostawił 600 zabitych na placu, z strony Rossyan, legło 72, a 312 ranionych. --- Jenerał Roth oddaje naywiększe pochwały połkownikom Szamutowi i Aurepowi.

GRECYA. Listy z *Kalamata* pod dniem 4 Września donoszą, że Turcy opuścili twierdze *Koron* i *Modon*, wyciąwszy w pień istniejących tam Greków; co jednak wymaga potwierdzenia. --- Obleżenie twierdzy Patras, ma niezwłocznie nastąpić; -- oddział woyska francuzkiego wysłany został ku Atenom. --- Posłowie Rossyi Francyi i Anglii znayduią się obecnie w Nawarynie; gdzie spodziewany jest w krótce i Hr. Capo d'Istrias. Ibrahim basza podpisał ugodę względem opuszczenia Morei i 15 okrętów egipskich przybyło już po jego woysko do Nawarynu.

FRANCYA. Na gieldzie rozeszła się pogłoska 26 Września, że Porta wydać ma w krótce *manifest* przeciwko Francyi, i że znaczną wyprawę posłała do Morei. -- Hiszpańscy marodero wie popełnili liczne łupiezstwa na granicach francuzkich, pod dowodztwem niejakiego *Pilatos*; dwie kompanije szwaycarów, mają bydź wysłane z Bajonny dla odpędzenia tych łupieżców. -- Kilkudziesiąt karlistów złapano i przyprowadzono do Perpignan.

Francuzki admirał Roussin pokazaniem się ze swą eskadrą pod *Rio Janeiro*, nakłonił zaraz cesarza brazylijskiego do podpisania ugody, mocą którey wszystkie statki francuzkie zabrane w obecney woynie z Buenos Ayres, powrócone zostały. Ugoda ta z podpisem cesarza, nadeszła do Paryża 27 września. --- Słychać że król ma przywrócić w krótce gwardyą narodową paryzką.

Xiąże Montmorency - Lawal poseł Francyi przy dworze austryackim, miał 27 września posłuchanie u króla, i jutro zaraz wyjeżdza do Wiednia. List z Petalidi pod d. 5 września donosi, że twierdza *Koron* poddała się francuzom bez oporu. Z miast Kalamata i Nissy niedawno kwitnących w Grecyi, zostały tylko stosy popiołów, --- cała ludność tey nieszczęśliwey okolicy zniknęła.

ANGLIA. Rada gabinetowa zebrała się d. 23 września, na którą wszyscy ministrowie bez wyjątku przywołani zostali. -- Przenica poszła w górę o 5 szyllingów na *kwartrze*. --- Sułtan turecki nieprzyjął pośrednictwa Anglii względem woyny z Rossyą i oświadczył, że się zdaje na łos oręża. Jnne wiadomości z Londynu, nic ważnego niezawieraja.

PS. Posłowie rossyjski i francuzki cały dzisieyszy poranek przepędzili na naradach z xięciem Wellingtonem. (20 *Września*). Tegoż dnia wyprawiono gabinetowego posłańca z depeszami do lorda Cowley ambassadora w Wiedniu, równie jak i do lorda Heytesbury.

HISZPANIA. Nadeszła d. 15 września wiadomość do Madrytu o przybyciu królowey Maryi do Europy, zrobiła wielkie poruszenie na dworze. -- Hrabia Ofalia poseł hiszpański w Londynie, odebrał zaraz rozkaz pozostania tam tak długo, dopóki rzeczona monarchini zabawi. --- Choroba epidemiczna która się pokazała w Gibraltarze, doszła już do St. Roch, Algiesiras i Tarifa, a nawet aż do Kadyxu. Woysko francuzkie ma z tego powodu spiesznie opuścić rzeczone miasto, gdzie dotąd jeszcze pozostaie.-- W Gibraltarze iedna część miasta, zupełnie już wyludniona została tą okropną zarazą.

DALSZY CIĄG WYPRAWY ROSSYJSKIEY DO TURCYI.

SIERPIEŃ.

16. Woysko hrabiego Paszkiewicza Erywańskiego, po niesłychanie trudnym pochodzie przez gory zarosłe lasami, gdzie trzeba było rozbierać i na linach przenosić działa z mieysca na mieysce, prawie przez przeciąg 23 wiorst, przybywa nad brzegi rzeki *Kury* o 6 wiorst od warowni Akhałżik.

17. Hrabia Paszkiewicz pod ogniem nieprzyjacielskim, przebywa rzekę *Kurę* bez odstrzelenia:— wypocząwszy dwie godzin woysku z trudów nieznośnego upału, stacza walną potyczkę z turkami będącymi pod wodzą baszów Mustafy i Kios Mechmeda.—;

19 Oddział jenerała Popowa łączy się z woyskiem hrabiego Paszkiewicza pod *Akhałżik*, przeszedłszy prawie po stoku twierdzy *Akhwery*, której osada chciała mu przeciąć drogę. —

20. Hrabia Paszkiewicz ustawia o 1000 sążni od twierdzy Akhałżik, bateryą ośmiodziałową dla zasłony swych robot.

21. Liczne wycieczki turków z Warny na lewe skrzydło rossyjskie;— zbici i odparci bagnetem, stracili dwie chorągwie i przeszło 500 ludzi; jenerał xiąże Mężczyków raniony.— Jenerał Roth, odpiera wycieczkę turków z Sylistryi; chcących przeszkodzić usypaniu bateryi.

23. Jenerał Roth zabiera pod samemi działami twierdzy, stada koni i wołów jeździe i piechocie tureckiey.

24. Po kilku walnych potyczkach, dzień ten poprzedzających, w których naybardziey się odznaczała kawalerya; jenerał hr. Paszkiewicz Erywański, uderza na armiją turecką do 30,000. wynoszącą, pod murami Akhałżik w oszańcowanym obozie, i zupełnie zwycięża.— Walka trwała od świtu

do ciemney nocy. 11 chorągwi, cała ammunicya, i wszystkie magazyny nieprzyjacielskie, są owocem tego zwycięstwa: — 2500 Turków zabitych, ranionych lub do niewoli wziętych; — reszta woyska poszła w rozsypkę; — a z dwóch dowodzących baszów, tylko Mechmed Kios, raniony w nogę, z 5000 piechoty, potrafił schronić się do fortecy: — z strony rossyjskiey poległ waleczny jenerał major Korolków, w chwili gdy na czele batalionu 42 półku strzelców, rzucił się na szańce nieprzyjacielskie.

25. Turcy o świcie dnia tego, uderzają na oba skrzydła rossyjskie i pozycyą jenerała Rydygiera pod Eski-Stambułem; — na prawem skrzydle w śród szumu, udaje się im wpaśdź do jedney reduty i opanować ją bez oporu, z którey 6 dział uprowadzają natychmiast; — ośmielona tą chwilową korzyścią jazda ich, wsparta liczną piechotą i artylleryą, uderza na następną redutę; — lecz mimo uporczywe ponawianie attaków, silnym ogniem z pobliskich redut i piechotą rossyjską, przy skuteecznym ogniu bateryi konney pozycyjney, ze znaczną stratą odparci i redutę opanowaną zaraz opuścić przymuszeni, w naywiększym nieładzie uciekają do twierdzy. — Z strony rossyjskiey poległ jenerał major baron Wrede i waleczny półkownik Effemiew, podczas gdy z dwiema kompanijami rzucił się na wyparowanie nieprzyjaciela z reduty. — Na lewym skrzydle napad na sam kraniec 7go korpusu, zupełnie się Turkom niepowiodł; — równie jak i pod Eski-Stambułem, wszędzie z mocną stratą odparci. — O północy pułkownik Szamutów zdobywa pod Sylistryą na lewem skrzydle woyska wzgórza, gdzie turcy porobili zasieki i leżyska; — szańce w 5 minutach były wzięte.

26. Roboty około koszokopów pod Warną, mimo silnego ognia z twierdzy, doprowadzone zostają na 80 sążni od wierzchołka *glacisu*, i usypana nowa baterya na 5 moździerzy dla zbijania dział; — tegoż dnia 13 i 14 półk strzelców, bagnetem zdobywa nieprzyjacielskie odkopy, *(contre-aproches)*, w których 100 Turków zakłuto. — Turcy potrzykroć attakują wydarte sobie pod Sylistryą szańce, za trzecią razą korpus 3000 ludzi, zostaje rozbity i do samych bram twierdzy odpędzony, ze stratą 600 poległych na placu. Pułkownicy Szamutów i Aurep na czele szwadronów bułańskich, ze swoich pułków. petersburgskiego i charkowskiego ranieni, okrywaią się chwałą; z strony Rossyan 72 zabitych, a 312 ludzi było ranionych w tey rozprawie.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

TEATR NARODOWY.

§. Jutro dana będzie opera WOLNY STRZELEC.
